

Posudok oponenta habilitačnej práce

Kandidát: RNDr. Zdenka Krajčovičová, PhD., MPH

Pracovisko : Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave, Fakulta verejného zdravotníctva

Názov habilitačnej práce: „**Úloha hyperbarickej oxygenoterapie v terciárnej prevencii a jej prínosy z pohľadu verejného zdravotníctva**“.

Oponent: doc. MUDr. Mária Avdičová PhD.

Pracovisko: Regionálny úrad verejného zdravotníctva Banská Bystrica

Zvolená téma habilitačnej práce je vysoko aktuálna a zároveň dosť zriedkavá, nakoľko sa zaoberá významom terciárnej prevencie z pohľadu verejného zdravotníctva a dopadu na zdravie verejnosti. Veľmi jasne dokumentuje rozsah verejného zdravotníctva, ktoré je mnohokrát mylne vnímané len ako nástroj ochrany zdravia a výlučne primárnej prevencie. Predstavená práca dokumentuje význam terciárnej prevencie nielen pre zdravie jednotlivcov ale aj celých skupín obyvateľstva, čo je práve komplexnou úlohou verejného zdravotníctva. Práca, ktorá analyzuje výskum v oblasti dopadu hyperbarickej oxygenoterapie (HBO) na zdravie vybraných skupín pacientov prispeje k pochopeniu potreby zaradiť túto metódu liečby medzi EBM štandardné postupy.

Predložená habilitačná práca obsahuje recenzované publikácie autorky, kde je RNDr. Krajčovičová buď prvou autorkou alebo spoluautorkou a tiež kapitoly z vysokoškolskej učebnice. V publikáciách sú prezentované čiastkové výsledky výskumu autorky zamerané jednak na hodnotenie liečebného prínosu aplikovanej metódy HBO ale aj jej význam z pohľadu verejno zdravotníckeho.

Práca je rozdelená na úvodnú časť, v ktorej je čitateľ uvedený do problematiky hodnotenia kvality zdravia populácie vo všeobecnosti, úlohy primárnej a sekundárnej prevencie pri uchovaní zdravia verejnosti. Zároveň upozorňuje na význam terciárnej prevencie, ktorá je z tohto pohľadu zatienená predchádzajúcimi postupmi. Význam uplatňovania všetkých stupňov prevencie dokumentuje na viacerých ukazovateľoch ako sú očakávaná stredná dĺžka života, potenciálne roky strateného života, očakávané dožitie plnom zdraví,... A práve v týchto ukazovateľoch Slovensko významne zaostáva za mnohými krajinami sveta. Na príklade liečebnej metódy HBO poukazuje na to, že dostupnosť tejto metódy môže významne pozitívne ovplyvniť výskyt viacerých chronických chorôb v prípade, že by bola metóda zaradená do štandardného liečebného postupu.

V ďalšej časti sa práca zaoberá vysvetlením princípu liečebnej metódy HBO a jej medicínskym využitím, teda spektrom ochorení a diagnóz, kde je dnes na základe EBM dokázaný pozitívny účinok HBO na základný zdravotný stav pacienta.

S narastajúcou strednou dĺžkou života bude v budúcnosti potrebné zavádzať také liečebné metódy, ktoré budú zlepšovať zdravie vo vyššom veku a tomu prispôbiť aj možnosti terciárnej prevencie.

Cieľom práce bolo realizovať a zhodnotiť výskum HBO v terciárnej prevencii s dôrazom na prínos z pohľadu verejno-zdravotníckeho. Okrem hlavného cieľa si autorka zvolila 4 vedľajšie ciele a to:

sumarizovať vedecké poznatky o aplikácii HBO v liečbe, realizovať vlastný výskum a sumarizovať poznatky z neho, realizovať výskum manažmentu náhlej straty sluchu so zameraním na pacienta podľa štandard EBM a prezentovať výsledky ďalšieho výskumu v problematike ochrany a podpory zdravia verejnosti.

Ciele, ktoré si autorka stanovila splnila, čo dokumentuje vo výsledkoch, ktoré zahŕňajú publikačné výstupy, a komentáre k nim. Sú rozdelené do 4 samostatných častí:

Prvá časť pokrýva sumarizáciu vedeckých odborných poznatkov, zahŕňa poznatky z vysokoškolskej učebnice a 7 prác, z ktorých v 6 prípadoch je predkladateľka práce prvou autorkou, 1x spoluautorkou. Uvedené práce majú spoločný záver, ktorý uznáva liečebnú metódu HBO ako vysoko pozitívnu a prospešnú u viacerých diagnóz a teda je nákladovo efektívne a zlepšuje kvalitu života.

V druhej časti sú analyzované výsledky štúdií, ktoré podporujú využitie HBO v manažmente chronických chorôb. Závery sú podporné 8 publikáciami a 2 kapitolami vysokoškolskej učebnice.

V tretej časti je potvrdené ako efektívne využívanie integrovaného manažmentu v oblasti terciárnej HBO funguje u viacerých skupín pacientov. Je to dokumentované v 7 originálnych prácach.

V štvrtej časti venovanej ochrane a podpore verejného zdravia uvádza autorka 11 pôvodných prác, v nich poukazuje autorka na to, že Verejné zdravotníctvo zasahuje aj do pracovného a životného prostredia a expozíciám škodlivými látkam a rieši rôzne druhy expozícií a tiež rôzne druhy mechanizmov účinku.

Autorka jasne deklaruje, že aj terciárna prevencia je nespochybniteľná v ochrane a podpore zdravia a má veľký verejno-zdravotný význam.

Veľkým pozitívom práce je fakt, že v nej autorka dokumentuje svoje vlastné exaktné pozorovania, vždy precízne spracované a dôkladne zdokumentované. Záver práce je venovaný zhrnutiu všetkých prezentovaných poznatkov, v ktorých sa konštatuje a poukazuje na skutočnosť, že v terciárnej prevencii ochorení už terapeutické postupy jednotlivých medicínskych disciplín akoby „zatieňovali dôležitý fakt, že aj táto oblasť je kľúčovou vo verejnom zdravotníctve“, s čím sa dá len súhlasiť.

Predložená habilitačná práca spĺňa všetky kritériá na habilitačnú prácu, je spracovaná správne tak po gramatickej ako aj štylistickej stránke. Práca má 152 strán, v texte je uvedených 78 citovaných publikácií týkajúcich sa úvodu a komentárov, z toho 64 zahraničných. Okrem toho

je v práci uvedených 32 recenzovaných prác, ktorých prvou autorkou je v 20 prípadoch autorka habilitačnej práce , 12x je spoluautorkou.

Otázky:

1. Má autorka plán ako zaradiť liečebnú metódu HBO do štandardných postupov pri vybraných diagnózach, u ktorých úspešnosť tejto metódy sledovala a exaktne dokázala?
2. Bola liečebná metóda HBO použitá aj pri liečbe pomalej straty sluchu? Ak áno, s akým výsledkom?

Záver:

Habilitačná práca RNDr. Zdenky Krajčovičovej, PhD., MPH spĺňa všetky kritériá kladené na habilitačnú prácu tak po stránke formálnej ako aj obsahovej. Preto odporúčam, aby bola práca prijatá k obhajobe a k ďalšiemu habilitačnému pokračovaniu v študijnom odbore verejné zdravotníctvo.

V Banskej Bystrici, 3.5.2022

doc.MUDr. Mária Avdičová PhD.

